

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Phimostomvs Scriptvrariorvm Iohannis Dietenbergii
Theologiae professoris profundiss. ac hæreticæ prauitatis
Inquisitoris vigilantiss. co[n]tra hæreticos æditus
Augustæ Anno M.D.XXX.**

Dietenberger, Johann

Coloniæ, 1532

VD16 D 1501

XII. Diuinissimam Eucharistiam, esse vere sacrificium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29398

li Christi ecclesia probata, quibus peccatorum confessionem, in ecclesia consuetam, diuinitus institutam, omnibus post baptismum mortaliter peccantibus, regulariter preceptam, & ab ecclesiae exordio seruata asseuerant, quae si cuiquam proteruo non sufficiant, neque si nostra superaddidissemus profecissent quamobrem his quippiam superaddere, & in syluam, ut aiunt ligna ferre, superfluum iudicauimus. Porro, rationes ab Erasmo Rotherodamo aliisque, contra ecclesiae institutum obiectas, quicumque volet, in nostro secundo quem iam dudum edidimus de confessione, libro expunctas videbit.

Anno quo supra prima Nouembris, Augustae.

DE EVCHARISTIAE SACRIFICIO.

CAPVT IX.

Quam cruentum, de eucharistiae sacrificio bellum moderni haeretici Scripturarij mouerint, quot machinis imo technis, mira arte compositis, ipsum ab ecclesia deturbare contenderint, omnemque ad hoc mouere lapidem, nec usque modo desistant, perfida illorum scripta, toti inuulgata orbi restantur, quorum tamen pseudoapostolorum uasricies, neminem Euangelicae philosophiae candidatum eo permouere debet, quo vel ab apostolorum praescripto, vel prophetarum sanctorum uaticinio, aut ab ipso ecclesiae catholicae instituto, vel crinem quod aiunt, latum desciscat: imo quod illa veritatis columna ab ipsis suis incunabilis, semper credidit, tradidit, docuit, seruauit, fideliter ac reuerenter acceptare, credere, seruare, si non magis ethnicus, quam christianus censeretur, cuius quod sit inexcussa fides, subscripta veritas manifestat.

VERITAS CATHOLICA.

Sancta eucharistia, quam altaris nuncupamus sacramentum, est verum ac praecipuum Christianorum sacrificium.

PROBATIO.

Hanc veritatem, & si uniuersa Christi ecclesia toto orbe diffusa, nunquam habuerit dubiam, imo semper constantem.

Z ij fide

FRENVM LVThERANORVM.

fide seruauerit, nihilo secius, ne tantæ rei (quam scripturarum magis papisticam quam catholicam proclamant) diuinarum scripturarum deesse videatur testimoniũ, ex nouo (cuius eu charistiam esse sacrificiũ fatemur) testamento, p̄cipue statuere decreuimus, ab ip̄o diuo Paulo cælestium secretorum cognitore, diuinæ sapientiæ organo, facientes exordium. Apostolus Christi Hebræis scribes, posteaquã docuerat cor, non escis carnalibus seu legalibus, imo gratia stabiliẽdum, ne gratiæ scaturiginem ignorare contingeret, mox ipsum fontem gratiæ subindicauit dicens. Habemus altare de quo edere non habent potestatem qui tabernaculo deseruiunt. Quorũ enim animalium infertur sanguis pro peccato in sancta per pontificem, horum corpora cremantur extra castra, propter quod & Iesus vt sanctificaret p̄ suum sanguinem populum extra portam passus est, vbi nos legimus, altare, Græcus legit, Thyliastirion, quod latine sacrificatorium dicitur.

¶ En duo quædam apud fideles esse fatetur Apostolus. Primum, altare sacrificatorium dicens, habemus altare, seu sacrificatorium. Dein, quod in altari offertur sacrificium. nec qualecunq; , sed quod ad manducandum solis fidelibus concessum est, de quo, inq̄t, id est, de cuius immolato seu oblato in se sacrificio, q̄ tabernaculo deseruiũt, edere potestatem non habent. Hæc duo apostolus adeo intrepide affirmat, vt nulli fidelium de his vnquam posse dubium esse putarit. Sacrificium igitur a fidelib⁹, ex altari sacrificatorio, manducandum, apostolica autoritate, cui nemo vere christianus contradicet, firmatum tenemus. Nam qui fiet, vt altare dicatur sacrificatoriũ, si non habeat quod in eo offeratur sacrificium? Quomodo de altaris sacrificio fideles edent, si nullum in altari inueniant sacrificium? Stat ergo fixum, hoc esse verum in ecclesia sacrificium, de quo fideles ex altario reficiẽdi, edere potestatem habent. At Christifideles, quo alio reficiuntur ex altari, quũ aliud ex mensa domini, ex Christi altario sacrificatorio manducant & sumunt, quam corpus & sanguinem Christi sub speciebus panis & calicis benedicta? Sic enim

CAPVT IX.

enim idem habet Apostolus. Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? Et panis quem frangimus, nonne participatio corporis domini est? Id quod iam olim Christus dominus fidelibus promiserat ubi ait. Panis quem ego dabo caro mea est, quem ego dabo pro mundi vita. Ego sum panis viuus qui de cælo descendi, si quis manducauerit ex hoc pane viuet in æternum. Caro mea vere est cibus, & reliqua similia. Itaque quod fideles ex altari sacrificium sumunt edentes, indubie corpus est & sanguis Christi. At sanctam Eucharistiam aliud nihil dicimus, quam corpus & sanguinem domini nostri Iesu Christi, pro fidelium communicatione sub speciebus panis & calicis consecrata. Consequitur ergo apertissime ex apostolicis verbis, sanctam eucharistiam esse verum in altari sacrificium. Sic nanque philosophatur, Quod altari sacrificatorio immolatum deo, soli fideles, non qui tabernaculo deseruiunt, edere potestatem habent, verum est sacrificium. Eucharistiam sanctam, soli fideles, non qui tabernaculo deseruiunt, ex altari sacrificatorio deo immolatam, edere potestatem habent. Est itaq; eucharistia sancta, verum sacrificiū. Huic tam claro, tam euidenti apostolico testimonio, neminē nisi mere proteruentem atq; spiritui sancto resistentem, contradicere posse arbitror. Non sunt hæc nouitia, sed ecclesiæ & sancti spiritus antiqua tradimenta. Non figmenta papistica, sed Apostolorum Christi vera synceraq; documenta, sed sanctorum qui a seculo sunt Prophetarum, per quorum ora dominus locutus est vaticinia. Sic etenim de hoc altari sacrificatorio, simul & sacrificio Esaias prophetauit. In die illa erit altare domini in medio terre ægypti, & titulus domini iuxta terminum eius, & erit in signum & testimoniū domino exercituum in terra ægypti. Sequitur. Et cognoscetur dominus ex ægypto, & cognoscet ægypti dominum in die illa, & colent eum in hostijs & in muneribus, & vota vouebunt domino & soluent. Hūc textum patres orthodoxi, de altari ecclesiæ, & eucharistiæ sacrificio concorditer interpretantur.

Z. iij

Præ-

FRENVM LVTHERANORVM.

Prædixit & Daniel post Messiae aduentum, ecclesiae sacrificium, circa nouissima tempora desitutum. Quod apud Malachiam apertius legimus futurum. Sic enim habet. Non est mihi voluntas in vobis dicit dominus exercituum, & munus non suscipiam de manu vestra, ab ortu enim solis vsque ad occasum, magnū est nomen meum in gentibus, & in omni loco sacrificatur & offertur nomini meo oblatio munda, quia magnum est nomen meum in gentibus. De hac oblatione & hoc sacrificio, David ait; Erit firmamentum in terra in summis montium, &c. vbi Hieronymus sic legit. Erit memorabile triticum in terra, in capite montium &c. Targum rabijonathæ sic ponit. Erit sacrificiū panis in terra, in capite montium &c.

Et in re clarissima quid moror? An non apertissime David prædixit Christum dominum futurū secundū ordinem Melchisedech, sacerdotem in æternum? Num absq; sacrificio, quod secundum ordinē esset Melchisedech sacerdos esse potuit secundum ordinem Melchisedech? At vbi Melchisedech ritum alias, nisi dum nouissimam cū discipulis suis ageret coenā, eucharistiam, hoc est, corporis & sanguinis sui sacramentum, sub speciebus panis & vini tradens, seruauit? Non habet ergo Christus, sacerdos in æternum secundū ordinem Melchisedech, aliud secundum ordinē Melchisedech sacrificiū nisi scām eucharistiā, quā si non sacrificauit, si non habuit sacrificium, mentitur scriptura, sacerdotē ipsum asserens secundum ordinem Melchisedech. Nisi ergo mendacem quæ fecerit spiritū sanctū, oportet ex hac scriptura Christum fateatur, nedum sacerdotem, sed & sacrificium egisse secundum ordinē Melchisedech. At cū non aliud nisi eucharistiam secundum hunc ordinē sacrificasse depræhenditur, manifestissime consequitur, eucharistiam ideo verum esse sacrificium, quia dominus Christus vere sacerdos est in æternū scām ordinē Melchisedech. Restat vt qui scām eucharistiā vix negāt sacrificiū, etiā dominū Christū vix disiteantur, secundū ordinē Melchisedech, sacerdotē. Cū em̄ eucharistiā sacrificare, non aliud sit, quā panē & vinum, in altari, ad ritum

Christi

Christi, sacerdotis secundum ordinem Melchisedech, deo in memoriam Christi, benedicere & sanctificare, negare eucharistiam esse sacrificium, non potest aliud esse, quam negare Christum, benedixisse & sanctificasse panem & vinum, secundum ritum ac ordinem Melchisedech. Hoc autem quod aliud est, quam Christum negare sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, & spiritum sanctum arguere mendacem, manifestamque in illi impiissimam dicere blasphemiam, nec hic nec in futuro remissibilem. Quisquis ergo grandis blasphemiae reus esse nolit, plus horreat eucharistiam cum haereticis negare, quam cum apostolo, imo & ipso spiritu sancto atque catholice, confiteri sacrificium, quoniam istud ingens est piaculum, hoc autem omni caret periculo. Porro quia plures doctissimi plura de hoc eruditissime scripserunt, nodosos cauillos haereticorum doctissime dissoluentes, iam nostrum restringimus calamus, & ad finem properamus.

Augustae Anno M.D.XXX. Nouembris I I.

DE LIBERO ARBITRIO. CAP. X.

OMnium autem perniciosissimum errant Scripturarii liberae hominis arbitrium, plus quam optet declinantes, & ex libero, post praedictum seruum facientes, imo re ipsa, arbitrii libertatem, quam tamen asserunt scripturae, comprobant apostoli, sacri confitentur interpretes, humanae naturae testatur conditio, sed & totius ecclesiae perpetuus confirmat consensus, prorsus negantes, Mechanicis, liberum arbitrium non posse non peccare asserentes, Cum Nouatianis poenitentiam peccatoribus conducibilem negantes, Cum Vniclersis, deum totius iniquitatis autorem facientes, cuncta de necessitate absoluta, ab illo fieri ac prouenire, confitentes. De quorum singulis erroribus differere non est praesentis instituti, sat nobis erit, ostendere ex diuinis scripturis, manere post praedictum in peccatoribus, liberum arbitrium quo se, non suis tamen meritis, sed diuina miseratione, possunt, modo velint, ad gratiam, ut vocant, gratum facientem, quam nemini quod in se est facienti deus negat, praeparare. ¶ De ea vero libertate loquimur quae naturae libertas dicitur, nimirum, qua voluntas & si haud semper quod velit assequatur, velle tamen aut